

O MALEM ČUKU, KI ŽIVI V NUKU

Avtorica: Helena Janežič - Ilustracije: Polona Kosec

Sredi Slovenije stoji mesto Ljubljana, sredi mesta stoji rdeče-siva hiša z ravno streho. Med oranžnordečimi opekami in sivkastimi kamni, ki štrlijo iz fasade, so posejana številna okna. In v tej hiši tisočerih oken je doma največja slovenska knjižnica.

Od zgodnjega jutra, ko se vrata knjižnice prvič odprejo, vanjo vstopajo radovedneži. Predvsem taki, ki so željni novega znanja. Knjižničarji prinesejo knjige in jih zložijo na mize v Veliki čitalnici knjižnice, mladi in stari radovedneži pa iz knjig cel dan srkajo znanje. Prav tako, kot metulji srkajo med iz cvetic.

Zvečer, ko radovedneži in knjižničarji odidejo domov, se težka vrata knjižnice zaprejo. Kar nekaj znanja se je iz knjig usedlo v njihove glave, zato so vsi, tako knjige, radovedneži in knjižničarji, potrebni počitka. Luči ugasnejo in hiša tisočerih knjig mirno zaspi do naslednjega jutra.

In takrat ... če močno napnemo oči kakor kakšen čuk, lahko za enim od tisočerih oken zagledamo malega radovednega čukca. Navadno ima knjigo v kljunu ali jo drži pod perutko. Še pogosteje pa sedi zraven odprte knjige, zatopljen v branje.

Čukec Nukey, tako rekoč hišni čuk, je v knjižnici doma že od nekdaj. Kot vsi pravi čuki, podnevi drema na eni od polic med knjigami, ponoči pa oživi. Takoj, ko odpre svoje velike oči, se zbudi tudi njegova radovednost. Ko v ključavnici knjižničnih vrat zvečer še zadnjič škrtne ključ, ima vso hišo, polno knjig, samo zase.

Tako je bilo tudi tistega večera. Ravno, ko je hotel s kljunom povleči debelo knjigo s police, da bi prebral o arhitekturi, je nekaj zašumelo. Zaslišal je drseče korake, ki so se približevali.

»Morda pa Verica preverja, če so vsa okna zaprta«, se je prihulil med police.

Potem pa je zagledal obrise sloke postave v temnem plašču s klobukom na glavi. Pred začudenega Čukca Nukca je stopil možak s sivo brado in rahlo privzdignil klobuk.

»Dober večer, Čukec Nukey, vidim, da si hotel prebirati knjigo o arhitekturi. Te zanima?«

»Dober večer,« je nekoliko prestrašeno zajecjal Čukec Nukey. »Kdo pa ste in od kod veste moje ime?«

»Jaz sem Jože, Plečnik se pišem. Po poklicu sem arhitekt. Naredil sem načrte za tole hišo in jo zato zelo rad obiščem. Že dolgo vem, da stanuješ med policami v skladišču knjig in da si zelo radovedne sorte,« se je rahlo nasmehnil. »Bi šel z mano na sprehod po hiši?«

»Z največjim veseljem,« se je hitro strinjal Čukec Nukey in odpravila sta se po dolgem hodniku in se po stopnicah spustila do težkih vhodnih vrat v knjižnico.

»Si dovolj močan, da jih odpreš?« se je Plečnik obrnil k Čukcu Nukcu.

Ta se je pogumno izprsil in z vso silo potegnil za kljuko na visokih, z bakrom prekritih vratih. V drugem poskusu so se vdala in odprla. Vanju je puhnil svež nočni zrak. Čukec Nukey je ponosno pogledal Plečnika in opazil njegov nasmešek.

»Tudi sam že veš, da pot do znanja ni enostavna. Veliko knjig je potrebno prebrati, preden nekaj zares veš in znaš. Ker si ta težka vrata odprl brez težav, si zagotovo prebral že veliko knjig,« se je namuznil Plečnik in z roko narahlo podrsal po kljuki v obliki konja na vratih.

»Tole je pa konj s krili, ime mu je Pegaz. Le znanje je tisto, ki ti da krila.«

Čukec ga je čukasto pogledal. »Jaz imam krila, ali to pomeni, da imam tudi znanje?«

»Tudi,« je rekel mojster arhitekt, »če nekaj znaš, se počutiš, kot da bi letel. Tudi če v resnici nimaš kril kakor ti, ni res?«

»Če mojster arhitekt tako pravi, bo že držalo,« si je mislil Čukec in sledil Plečnikovim besedam.

»Ozri se navzgor in povej, na kaj te spominja okna v zgornjih treh nadstropjih knjižnice?«

Čukec Nukey je premeril okna, skozi katera se je ponoči večkrat razgledoval po spečem glavnem mestu.

»Res so drugačna kakor tista spodaj. Le na kaj me spominjajo?«

Pomislil je na neskončne police knjig, ki se raztezajo zadaj za okni. In nenadoma se mu je posvetilo.

»Knjigam so podobna, odprtim knjigam!«

»Res je«, se je strinjal arhitekt. »Znanje se lahko v tvojo glavo preseli le, če knjigo odpreš in jo prebereš, sicer je le za okras. Tako glava kakor knjiga,« je sam zase zamomljal Plečnik.

Čukca Nukca je zamikalo, da bi se čim prej lahko vrnil nazaj med police k svojemu branju. Plečnik pa je, kakor da bi mu bral misli, rekel: »Danes hrani največja slovenska knjižnica že več kot 3 milijone knjig in drugega gradiva. Če želiš vse to prebrati, bo najbolje, da nadaljuješ, kjer si končal, ko sem te zmotil s svojim obiskom.«

Čukec Nukey je odprl težka vrata v Narodno in univerzitetno knjižnico sredi Ljubljane in pomahal Plečniku.

»A veš, da si dobil ime po knjižnici, Čukec Nukey?« je rekel mojster arhitekt in narahlo privzdignil klobuk v pozdrav.

»Zdaj vem tudi, zakaj ji rečejo Plečnikova knjižnica,« mu je zaklical v slovo Čukec Nukey in odfrčal nazaj med knjige na knjižne police.

